

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN

I. TÓM TẮT LUẬN ÁN

Họ và tên NCS: Đặng Thị Lan

Khóa 1 (2015 – 2018). Chuyên ngành: Lý luận và phương pháp dạy học Âm nhạc. Mã số: 9140111.

Đề tài: **“Dạy học hát Chèo và Quan họ cho sinh viên Đại học sư phạm Âm nhạc”.**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Thị Tố Mai

Cơ sở đào tạo: **Trường Đại học sư phạm Nghệ thuật TW.**

II. NỘI DUNG TRÍCH YẾU LUẬN ÁN

1. Mục đích và đối tượng nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu: Trên cơ sở làm sáng tỏ phương diện lí luận và thực tiễn, nhận diện các nguyên tắc cơ bản kĩ thuật hát của Chèo và Quan họ, Luận án hướng tới mục đích đề xuất các PPDH hát Chèo và hát Quan họ cho SV ĐHSP Âm nhạc ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW. Từ đó, góp phần nâng cao hiệu quả, chất lượng dạy học hát Chèo và hát Quan họ tại Trường ĐHSP Nghệ thuật TW.

Đối tượng nghiên cứu: Các phương pháp dạy học hát Chèo và hát Quan họ cho sinh viên Đại học sư phạm Âm nhạc.

2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phân tích, tổng hợp: Các phương pháp này được sử dụng để hệ thống các tài liệu nghiên cứu lí luận và các tư liệu thực tế về những đặc trưng kĩ thuật hát Chèo và hát Quan họ. Từ đó, thống kê, phân tích, tổng hợp lại những đặc trưng trong kĩ thuật hát và đề ra phương pháp rèn luyện kĩ năng cho SV.

Phương pháp so sánh: Phương pháp này để so sánh Quan họ, Chèo với một số thể loại dân ca khác, với lối hát mới...; so sánh PPDH... trong các phần nghiên cứu cơ sở lí luận và thực tiễn cũng như nghiên cứu các PPDH kĩ thuật hát Chèo, hát Quan họ.

Phương pháp điều tra, khảo sát, điền dã: Sử dụng phương pháp điều tra, khảo sát là nhằm để khắc họa, miêu tả đúng tình hình thực tế dạy học dân ca nói chung và dạy các làn điệu Chèo, Quan họ nói riêng. Đồng thời, cũng để hiểu được rõ hơn khả năng hát dân ca của SV ĐHSP Âm nhạc, xác định rõ hơn mục tiêu trong xây dựng nội dung, đổi mới về PPDH hát Chèo và hát Quan họ phù hợp với thực tế dạy học hát ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW. Luận án sử dụng phương pháp điền dã, gặp gỡ các nghệ nhân Quan họ, Chèo để tìm hiểu về lối hát cổ và ghi âm một số bài bản nhằm giúp cho tư liệu của luận án mang tính thực tiễn hơn.

Phương pháp thực nghiệm sư phạm, thống kê toán học: Đây là phương pháp dùng để kiểm chứng tính khoa học, tính khả thi của các đề xuất trong luận án. Mục đích là nhằm thông qua thực nghiệm để xác định tính hiệu quả của các phương pháp rèn luyện kĩ thuật, đổi mới phương pháp học hát, nâng cao khả năng biểu diễn ở hệ ĐHSP Âm nhạc. Sử dụng phương pháp thống kê toán học để xử lí kết quả khảo sát và thực nghiệm sư phạm. Qua đó, có thể kiểm định, đánh giá sự khác biệt trong kết quả dạy học hát Chèo, hát Quan họ của nhóm thực nghiệm và đối chứng.

Phương pháp liên ngành: Chúng tôi chú trọng phương pháp nghiên cứu liên ngành để tiếp cận vấn đề trên phương diện văn hóa như phong tục tập quán, lễ nghi..., giúp tìm hiểu những đặc trưng diễn xướng khác biệt của Quan họ, Chèo so với các thể loại ca hát khác để tìm hiểu, đối chiếu, so sánh, hỗ trợ quá trình nghiên cứu cho luận án được sáng tỏ hơn.

3. Các kết quả chính của luận án

Luận án đã đóng góp được một tổng quan có giá trị về tình hình nghiên cứu của các công trình đi trước, xây dựng cơ sở khoa học cho sự kế thừa, khẳng định những khoảng trống mà luận án cần nghiên cứu, để tìm ra những vấn đề mới về kỹ thuật hát, PPDH hát Chèo và hát Quan họ. Luận án đã chỉ rõ cơ sở lý luận của dạy học hát Chèo, hát Quan họ cho sinh viên ĐHSP Âm nhạc. Trong đó, đi sâu giải thích một số khái niệm, thuật ngữ, đưa ra nhận định riêng mang tính khoa học. Đồng thời, làm sáng tỏ đặc điểm âm nhạc, lời ca của Chèo và Quan họ, chi phối trực tiếp đến kỹ thuật hát.

Luận án làm sáng tỏ những đặc trưng trong kỹ thuật hát Chèo, hát Quan họ, giúp xác định cách hát, nhận diện điểm tương đồng, khác biệt về kỹ thuật hát của Chèo và Quan họ. Đây là cơ sở đề xuất phương pháp rèn luyện kỹ thuật hát Chèo, hát Quan họ, là điểm khác biệt quan trọng của PPDH mà chúng tôi đề xuất so với phương pháp dạy hát cũ.

Luận án làm rõ thực trạng dạy học hát dân ca nói chung, hát Chèo và Quan họ nói riêng ở hệ ĐHSP Âm nhạc. Qua đó, giúp chúng tôi đánh giá đúng về tình hình dạy học hát dân ca nói chung, hát Chèo và Quan họ nói riêng, nhằm khắc phục nhược điểm, phát huy những ưu điểm trong dạy học hát Chèo, hát Quan họ ở Trường ĐHSP Nghệ thuật TW.

Căn cứ vào cơ sở lý luận và thực tiễn dạy học hát Chèo, hát Quan họ, luận án đã đưa ra những định hướng, nguyên tắc đề xuất các biện pháp, PPDH hát Chèo, hát Quan họ. Những đổi mới về PPDH hát Chèo, hát Quan họ do luận án đề xuất được đánh giá tích cực, đem lại hiệu quả, chất lượng và đã được kiểm nghiệm qua kết quả dạy thực nghiệm tại Trường ĐHSP Nghệ thuật TW.

Đề tài có tính ứng dụng về mặt lý luận và thực tiễn trong dạy học hát Chèo, hát Quan họ ở hệ ĐHSP Âm nhạc. Đồng thời, kết quả nghiên cứu của luận án có thể làm tài liệu tham khảo trong dạy học hát ở những thể loại dân ca khác và cho các nghiên cứu khoa học cùng hướng.

Kết luận: Luận án không chỉ góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả dạy học hát Chèo, hát Quan họ, mà còn có thể vận dụng vào dạy học hát dân ca các vùng miền trên cả nước. NCS cho rằng, kết quả nghiên cứu mới của luận án không chỉ góp phần nâng cao chất lượng dạy học hát Chèo và hát Quan họ cho SV ĐHSP Âm nhạc, Trường ĐHSP Nghệ thuật TW, mà còn có thể được ứng dụng cho các Trường có đào tạo chuyên ngành ĐHSP Âm nhạc; Khoa Quan họ, Trường Cao Đẳng Văn hoá Nghệ thuật và Du lịch Bắc Ninh, các câu lạc bộ dạy hát Quan họ; Khoa Kịch hát dân tộc đào tạo chuyên sâu về diễn viên Chèo tại Trường Đại học Sân khấu - Điện Ảnh Hà Nội; Các Trường Văn hoá Nghệ thuật ở các tỉnh đào tạo về diễn viên Chèo đều có thể vận dụng kỹ thuật hát, PPDH hát, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả đào tạo về diễn viên, giáo viên phổ thông, giảng viên dạy học hát Chèo và hát Quan họ.

Người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

PGS.TS Nguyễn Thị Tố Mai

Đặng Thị Lan